

VISIONSPAPIR

Fra økonomisk kontrol til økonomisk frihed

Vision, mission og fokus for Center for
Økonomisk Partnervold

Et samfund, hvor ingen mister deres frihed gennem økonomisk partnervold

Økonomisk frihed handler om mere end penge. Det handler om muligheden for at træffe beslutninger om sit eget liv, skabe en tilværelse på egne præmisser og kunne forlade en relation uden at være fastholdt af økonomisk kontrol, gæld eller afhængighed.

Vi arbejder for et samfund, hvor økonomisk partnervold opdages tidligere, hvor voldsudsatte mødes med viden og forståelse, og hvor fagprofessionelle og systemer er bedre rustet til at forebygge og håndtere volden.

OPDAGET TIDLIGERE

Volden genkendes som et mønster af magt og kontrol, ikke som dårlig privatøkonomi eller en konfliktfyldt skilsmisse.

MØDT MED VIDEN

Voldsudsatte møder fagprofessionelle, der forstår voldsformen og ved, hvordan de skal handle.

ANERKENDT SOM VOLD

Økonomisk partnervold får større faglig, politisk og offentlig opmærksomhed som et alvorligt samfundsproblem.

| "Gæld optaget under tvang er dårlig kredit."

At forebygge og opdage økonomisk partnervold

Centerets mission er at forebygge og opdage økonomisk partnervold gennem forskning, viden, kompetenceudvikling, innovation og tværfagligt samarbejde.

Det indebærer at skabe ny viden og gøre eksisterende viden tilgængelig, at styrke kompetencerne hos de fagprofessionelle, der møder volden, og at bidrage til metoder og løsninger, der kan bruges i praksis. Samtidig arbejder vi for strukturelle forandringer, herunder at identificere regler, praksisser og systemer, som utilsigtet kan gøre økonomisk kontrol mulig eller fastholde mennesker i økonomisk afhængighed.

SÅDAN ARBEJDER VI

Tværfagligt

Vi kombinerer økonomiske, juridiske, psykologiske, sociale, sundhedsfaglige og teknologiske perspektiver.

Med levede erfaringer

Mennesker med levede erfaringer inddrages i udviklingen af forskning, metoder og løsninger.

Internationalt forankret

Vi følger internationale standarder og principper for forskning og bygger bro til forskningsmiljøer i udlandet.

Fra viden til handling

Viden skal omsættes til metoder, kompetencer, systemer og beslutninger, der virker i praksis.

Når økonomi bliver et redskab til magt og kontrol

Økonomisk partnervold opstår, når en partner eller ekspartner bruger penge, gæld, arbejde, ejendom eller økonomiske systemer til at kontrollere, begrænse eller udnytte et andet menneske. Volden kan ramme på tværs af køn, alder, social baggrund og etnicitet.

TRE FORMER

01 Økonomisk kontrol

Kontrol med bankkonti, krav om at redegøre for alle udgifter, begrænset adgang til egne penge eller kontrol over økonomiske beslutninger.

02 Økonomisk udnyttelse

Gæld, lån eller økonomiske dispositioner, som den anden ikke har ønsket eller haft reel mulighed for at afvise, herunder påtvungen gæld optaget i den udsattes navn.

03 Økonomisk sabotage

At forhindre arbejde og uddannelse, ødelægge ejendele eller på anden vis skade den udsattes økonomiske livsgrundlag.

VOLDEN KAN FORTSÆTTE EFTER BRUDET

Gæld, fælles økonomiske forpligtelser og langvarige juridiske processer om bolig, børn og bodeling kan betyde, at konsekvenserne fortsætter i årevis. Økonomisk partnervold skal derfor forstås i sammenhæng med eftervold.

Et dansk efterslæb

Økonomisk vold er internationalt anerkendt som en selvstændig voldsform. I Danmark er den alene indirekte dækket gennem straffelovens § 243 om psykisk vold. Det er et af de forhold, centeret arbejder for at ændre.

INTERNATIONALT

Istanbulkonventionen definerer vold mod kvinder som fysisk, seksuel, psykisk eller økonomisk skade. Ratificeret af Danmark i 2014.

EU-direktivet 2024 omfatter eksplicit økonomisk vold og peger konkret på økonomisk kontrol.

FN og UN Women behandler økonomisk vold som en form for partnervold og kobler den til menneskerettigheder.

I DANMARK

Ingen selvstændig bestemmelse i straffeloven. Volden kan efter omstændighederne være omfattet af § 243 om psykisk vold.

Uensartet sagsbehandling, tung bevisbyrde og begrænset adgang til erstatning, gældssanering og kvalificeret bistand.

Ingen systematiske opgørelser over voldens omfang.

6,8 %

af sagerne om psykisk vold førte til dom i 2022, lavere end ved anden personfarlig kriminalitet.

4 af 21

gennemgåede domme om psykisk vold rummede også økonomisk vold.

Seks indsatsområder

Centerets arbejde er organiseret i seks spor, der tilsammen fører fra viden til handling.

Forskning og kortlægning

En landsdækkende kortlægning af voldens omfang, former, konsekvenser og risikofaktorer, og et varigt måleapparat, der kan gentages.

Kompetencer

Undervisning og kompetenceforløb for politi, kommuner, banker, jurister, sundhedsprofessionelle, socialrådgivere og gældsrådgivere.

Metoder og værktøjer

Screeningsredskaber, faglige guides, undervisningsmaterialer og digitale løsninger, der kan dokumentere mønstre over tid.

Retssikkerhed

Arbejde for, at økonomisk partnervold på sigt får en selvstændig bestemmelse i straffeloven, og for at fjerne utilsigtede huller i systemerne.

Innovation

Partnerskaber med banker, pensions- og forsikringsselskaber og fintech om tidligere opsporing og nye digitale løsninger.

Oplysning

Formidling gennem artikler, debat, podcasts, webinarer og konferencer, og gennem kunst, kultur og fortællinger.

Ingen enkelt faggruppe, myndighed eller organisation kan løse problemet alene. Tværfagligt samarbejde er derfor et grundprincip på tværs af alle seks spor.

Et nationalt knudepunkt

Økonomisk partnervold bevæger sig på tværs af økonomi, jura, psykologi, socialområdet, sundhed og teknologi. Centeret skal være et sted, hvor disse perspektiver mødes, og hvor aktører, der ikke nødvendigvis arbejder sammen i dag, kan bidrage.

Forskningsmiljøer

Danske og internationale universiteter om kortlægning, metodeudvikling og evaluering af indsatser.

Myndigheder

Politi, kommuner, domstole, socialområdet og sundhedsvæsenet: praksisviden om, hvor systemerne fungerer, og hvor der er blinde vinkler.

Finanssektoren

Banker, pensions- og forsikringsselskaber, inkasso, advokater og fintech, der tidligt kan møde tegn på økonomisk kontrol.

Civilsamfundet

Krisecentre, voldsfaglige organisationer og gældsrådgivninger, og mennesker med levede erfaringer.

Kunst og kultur

Teater, film, dokumentar, litteratur og udstillinger, der kan nå mennesker, som faglige formater ikke når.

Advisory Board

Et tværfagligt board med danske og internationale eksperter, der bidrager med sparring, kvalitetssikring og strategisk rådgivning.

Samarbejder kan tage form af forskningsprojekter, undersøgelser, metodeudvikling, undervisning, konferencer, oplysningsindsatser eller udvikling af konkrete løsninger.

Fra viden til handling

Center for Økonomisk Partnervold er etableret for at lukke et hul: som nationalt samlingspunkt for forskning, vidensopbygning, kompetenceudvikling, innovation, oplysning og tværfagligt samarbejde.

”Målet er at bevæge os fra viden til handling og fra økonomisk kontrol til økonomisk frihed.”

ANNE-METTE BARFOD, CENTERLEDER

KONTAKT

Anne-Mette Barfod, cand.polit., centerleder
amb@talomvold.dk

OM CENTERET

Center for Økonomisk Partnervold er en del af Det Nationale Videnscenter for Voldsforebyggelse i Center for Voldsforebyggelse.